

*earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future*

operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

Dezvoltari in parcursul catre Piata interna de energie a Uniunii Europene

FOREN 2014, 23 iunie, Palatul Parlamentului, București

KA 1 - Piețele de energie în 2014: dezvoltări și evoluții în drumul spre integrarea europeană în condiții de transparență și integritate

Structura cadrului legislativ al Pieței interne europene de energie electrica

Pachetul 3 legislativ – energie electrica

- Directiva 2009/72/EC (regulile comune pentru piata interna de energie electrica)
- Regulamentul 713/2009 (ACER)
- Regulamentul 714/2009 (conditiile pentru accesul la retea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrica)

Orientari cadru

privind alocarea capacitatilor transfrontaliere si managementul congestiilor pe interconexiuni

Orientari cadru

privind conectarea la rețeaua de transport

Orientari cadru

privind functionarea sistemului electroenergetic

Orientari cadru

privind echilibrarea

Orientari cadru privind guvernanta

In prezent parte a proiectului Codului de retea privind alocarea capacitatilor si managementul congestiilor

Cod de retea privind alocarea capacitatilor transfrontaliere si managementul congestiilor pe interconexiuni

Cod de retea privind cerintele aferente conectarii producatorilor la retea

Cod de retea privind conectarea la rețeaua de consumatori industriali si a operatorilor sistemelor de distributie

Cod de retea privind echilibrarea

Cod de retea privind reglajul frecventei si rezervele

Cod de retea privind planificarea operationala si programarea

Cod de retea privind siguranta operationala

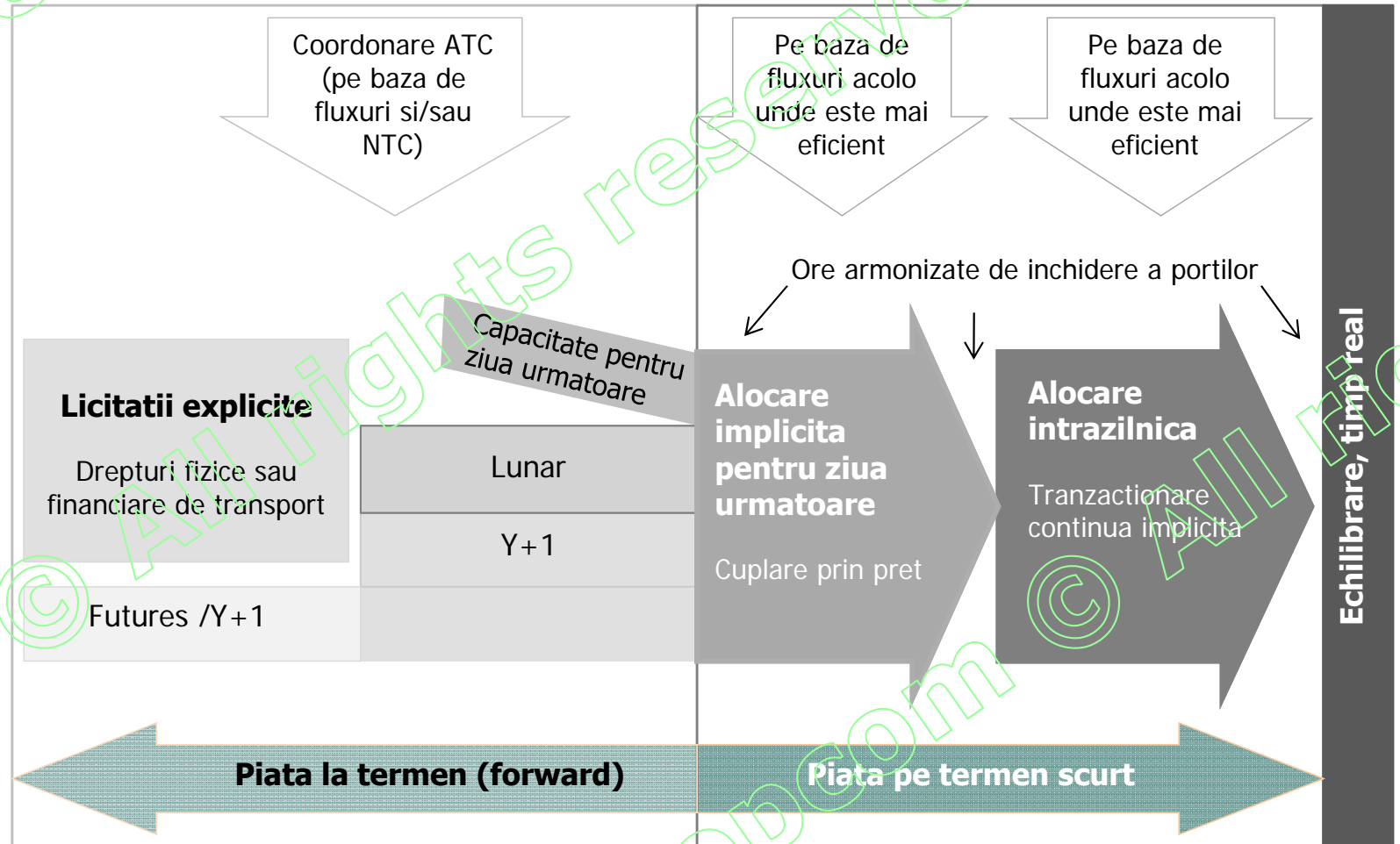
Cod de retea privind cerintele pietelor la termen

Orientari cadru si/sau Coduri de retea (posibila pregatire)

- Instruire operationala
- Cerinte si proceduri operationale pentru situatii de urgenta
- Fluxuri de date, transparenta
- Stimulente pentru incurajarea investitiilor

Modelul tinta al pieței interne europene (alocarea capacităților și managementul congestiilor)

- Viziune pe termen mediu
- Direcții pentru inițiativele intra-regionale și inter-regionale
- Cadru coordonat
- Armonizare pan-europeană

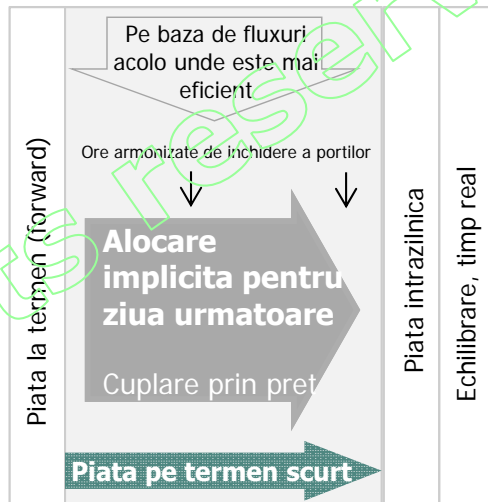

[Sursa informatiilor utilizate: PCG - Forumul Florenta 04-05.06.2009]

Modelul tinta: orizont – ziua urmatoare

Coordonate generale ale modelului tinta pentru piata pentru ziua urmatoare europeana

Modelul tinta:

Cuplarea unica prin pret a pietelor pentru ziua urmatoare

Cerinte generale pentru cuplarea unica prin pret:

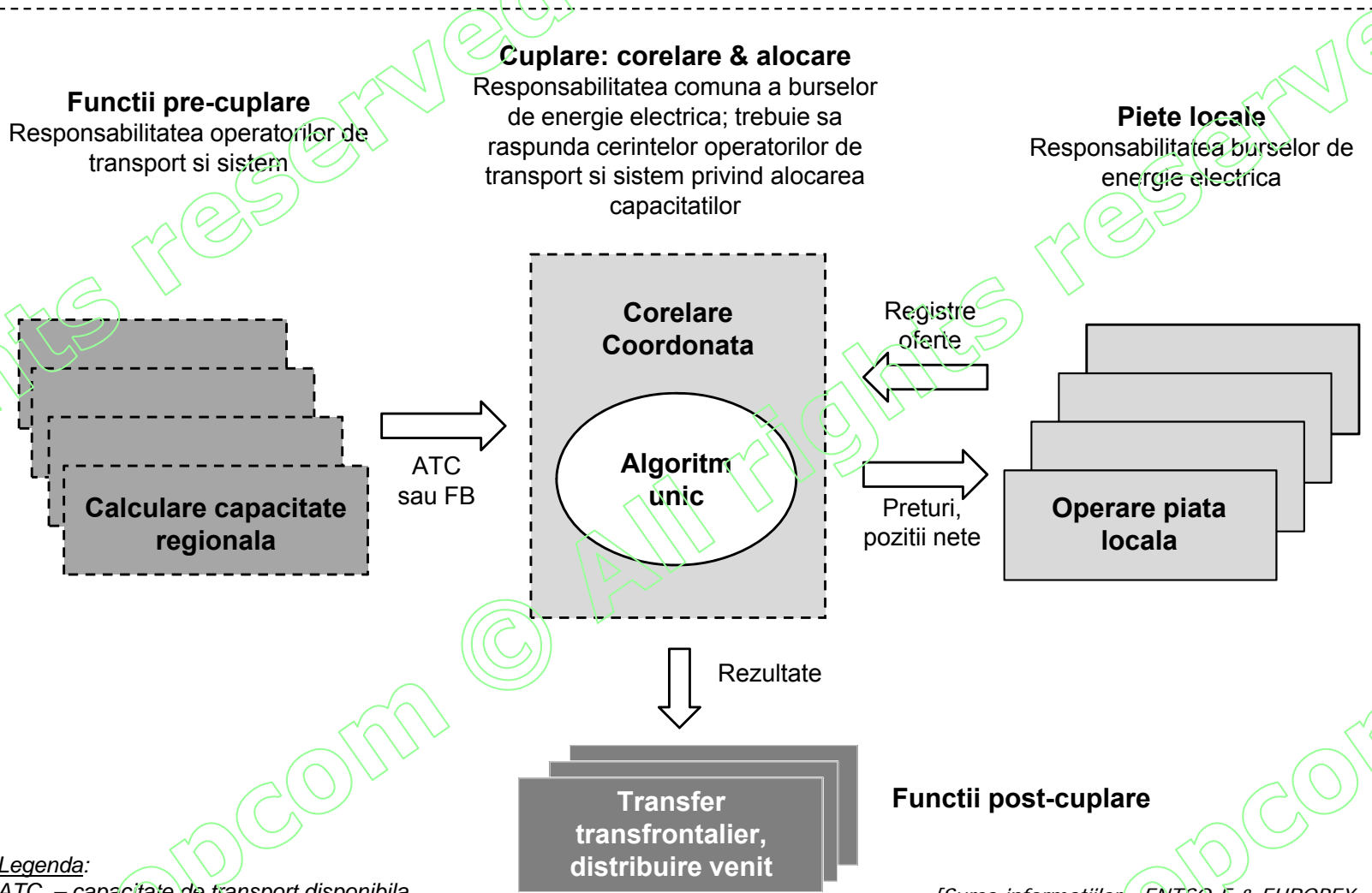
- utilizarea unui algoritm unic de stabilire a pretului
- armonizarea orelor de inchidere a portilor
- buna comunicare a datelor referitoare la oferte intre bursele de energie electrica
- compatibilitatea produselor

[Sursa informatiilor utilizate: PCG - Forumul Florenta 10-11.12.2009]

- **Alocarea capacitatilor** in piata pentru ziua urmatoare **pe baza licitatiilor implicite** prin intermediul unui algoritm unic de cuplare prin pret a pietelor
- **Algoritmul unic de cuplare prin pret** determina **simultan** cantitatile si preturile in toate zonele de ofertare si pentru fiecare unitate de timp
- In cazul **congestiilor**, pretul pentru capacitatea de transport transfrontaliera se determina ca **diferenta a preturilor zonale** pentru ziua urmatoare din cele doua zone
- **Armonizarea programelor de ofertare**
- **Fermitatea capacitatii alocate** prin intermediul mecanismului pentru ziua urmatoare, reguli pentru situatii de forta majora

Viziune privind schema functionala a pietei pentru ziua urmatoare europene

Legenda:

ATC – capacitate de transport disponibila
FB – capacitate calculata pe baza de fluxuri

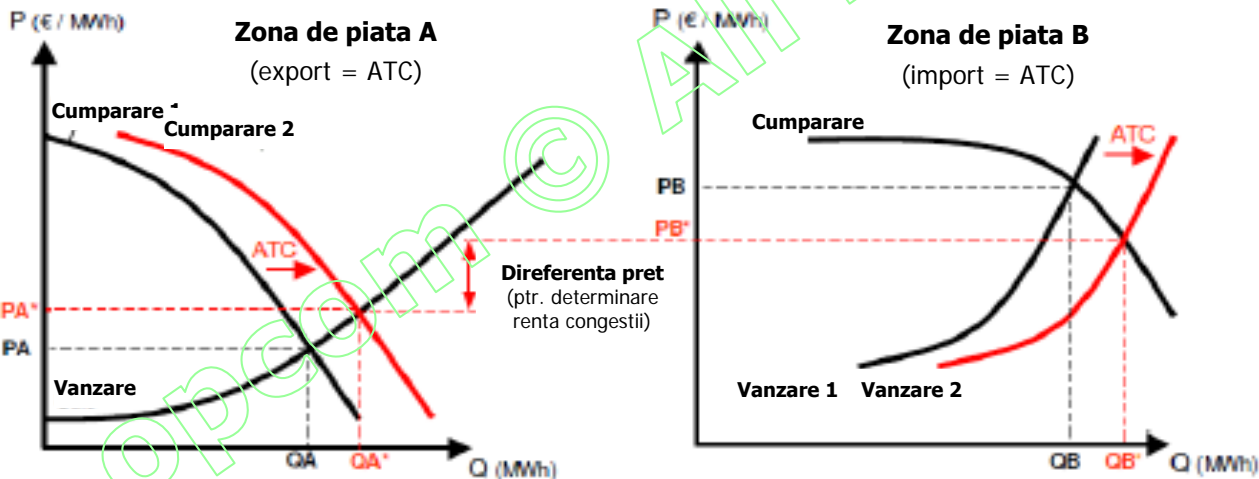
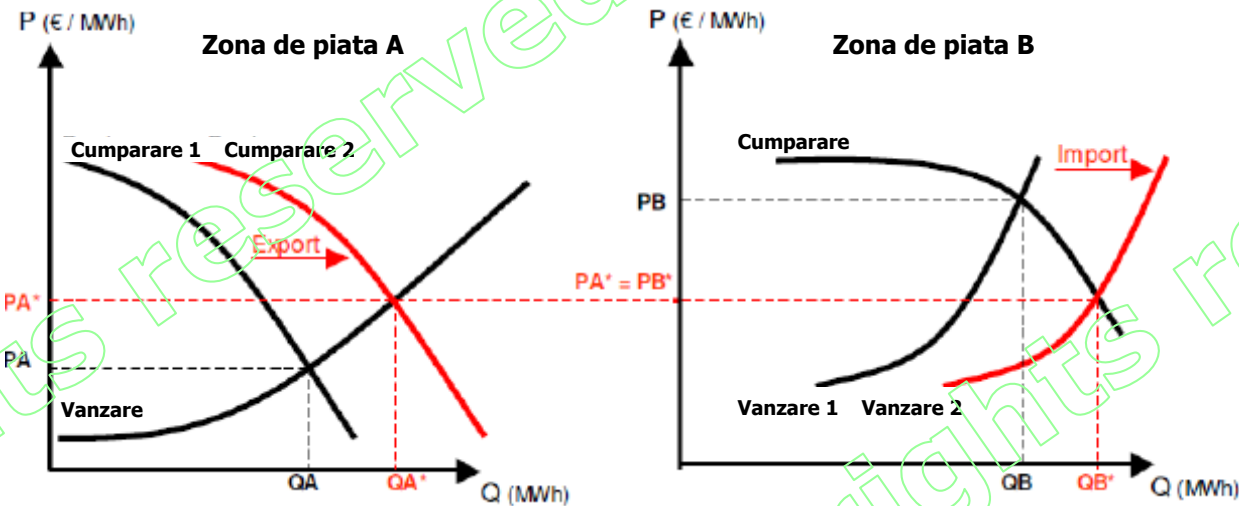
[Sursa informatiilor : ENTSO-E & EUROPEX - Forumul Florenta 23-24 mai 2011]

Cuplarea Europeana prin Pret :

- Solutia pentru cuplarea pietelor – Algoritm de Cuplare prin Pret a Regiunilor
- Cerinte generale pentru solutie – transparenta, flexibilitate si deschidere pentru implementare pan-europeana
- Aranjamentele pre-cuplare si post-cuplare si referitoare la guvernanta pot fi diferite
- Implementare la nivelul regiunii nord-vestice, cu extindere incluzand toate celelalte granite europene
- Dezvoltarea initiativelor bilaterale de cuplare a pietelor existente/viitoare – compatibilitate si coerenta cu procesul general

[Sursa: ACER, Foaie parcurs trans-regionala]

Cuplarea prin pret a pietelor pentru ziua urmatoare

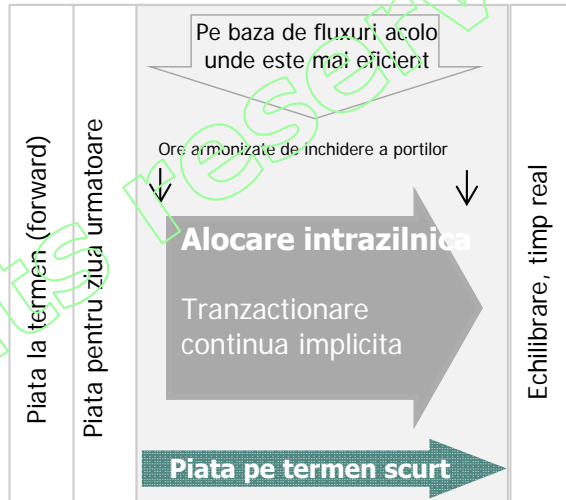
[Sursa informatiilor utilizate: Document public al proiectului – Raport catre reglementatori in CVE, ianuarie 2010]

- Zona de piata cu pret mai mic exporta catre zona de piata cu pret mai mare
- Cazul I – exista suficiente capacitate de transport disponibila pe interconexiune comparativ cu intentiile de tranzactionare a energiei electrice exprimate de participanti
 - Nu exista diferenta de pret intre cele doua zone (convergenta preturilor)
 - Costul implicit a capacitatii de transport disponibila pe interconexiune este zero
- Cazul II – rezulta congestie pe interconexiune
 - Preturile celor doua zone de piata vor fi armonizate pana la atingerea acestei limite, ramanand diferite
 - Cantitatea de energie electrica schimbata intre cele doua zone va fi egala cu capacitatea de transport disponibila pe interconexiune
 - Renta din congestii – diferenta intre preturi inmultita cu schimbul de energie electrica (ATC)

Modelul tinta: orizont – intrazilnic

Coordonate generale ale modelului tinta pentru piata intrazilnica inter-regionala europeana

Modelul tinta:

Alocare implicita continua

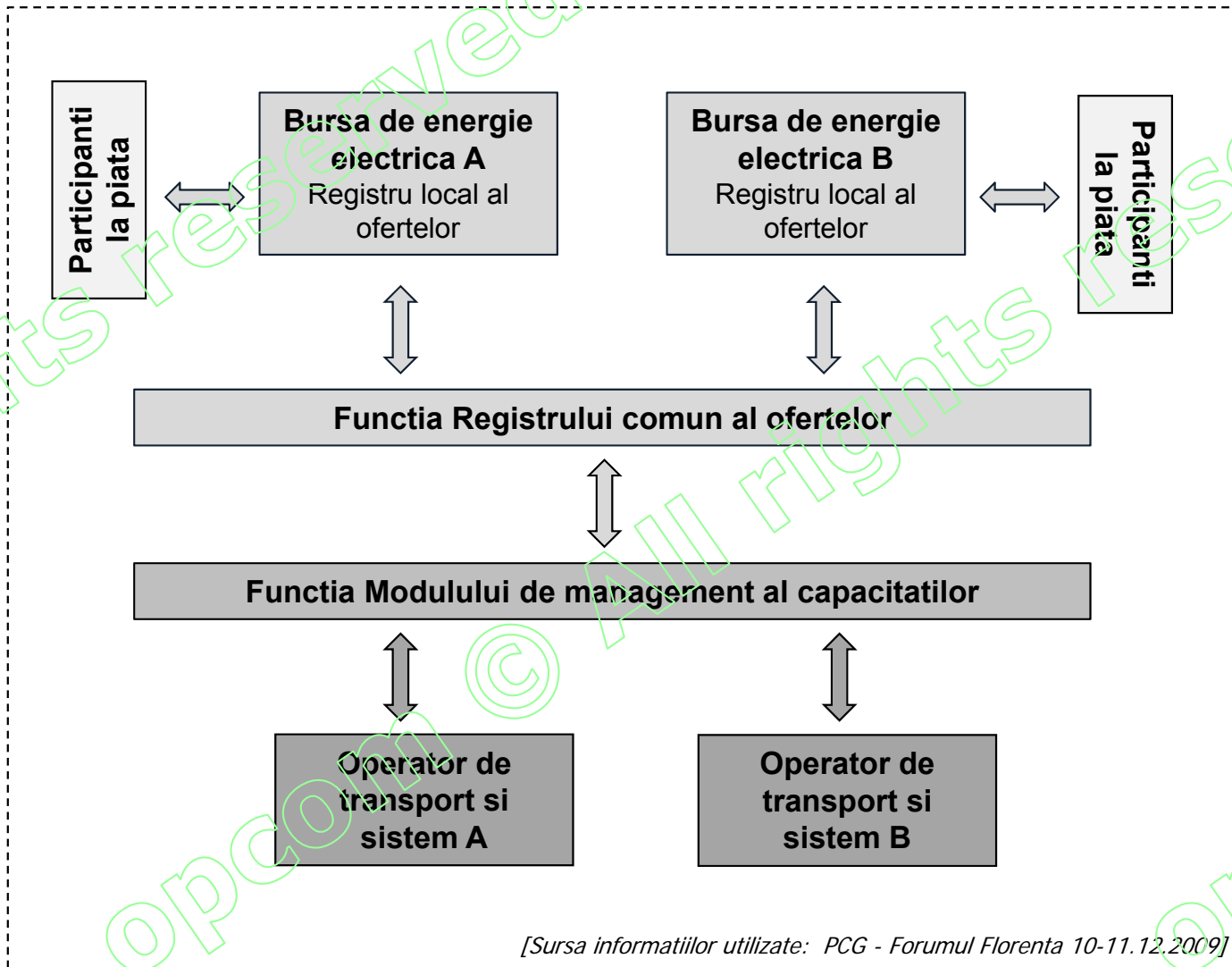
Cerinte generale pentru orizont intrazilnic:

- Unde este potrivit, pot fi dezvoltate solutii specifice pentru orizontul intrazilnic la nivel national/regional, cu conditia sa fie compatibile cu modelul tinta
- Cand devine disponibila capacitate suplimentara semnificativa (ce va face obiectul definirii), alocarea acesteia ar trebui realizata cu utilizarea unui mecanism bazat pe principii de piata
- Modelul tinta sa permita oferte bloc

[Sursa informatiilor utilizate: PCG - Forumul Florenta 10-11.12.2009]

- Stabilirea prevederilor necesare pentru implementarea Modelului tinta european pentru orizontul intrazilnic sustinand **alocarea implicita continua**
- Masura **tranzitorie** - accesul explicit direct la capacitate sa fie permis, cu respectarea prevederilor orientarii cadru aplicabile
- Mecanismul - **sa evite fragmentarea pietei, in vederea cresterii lichiditatii acesteia**
- **Armonizarea orelor de inchidere a portilor** pentru tranzactionarea intrazilnica trans-zonala
- Functia registrului comun al ofertelor pan-european: **algoritm unic** pentru corelarea ofertelor
- Modulul de management al capacitatilor pan-european: furnizarea **matricei pan-europene a capacitatilor** (informatiile la zi si in timp real privind capacitatile de transport disponibile)
- **Fermitatea capacitatii alocate** prin intermediul mecanismului intrazilnic. Utilizarea capacitatii intrazilnice - obligatorie odata ce a fost alocata

Viziune privind posibila schema functionala a pietei intrazilnice transfrontaliere europene

- Intreaga capacitate trans-zonala – alocata prin platforma pan-europeana
- Acces doar prin intermediul produselor de tranzactionare - oferte bloc, alte produse (subiect pentru dezvoltare viitoare)
- Toate produsele sunt corelate in Registrul comun al ofertelor, fara discriminare intre produse
- Armonizarea orelor de inchidere a portilor

Foaia de parcurs transregionala – Cuplarea pietelor pentru ziua urmatoare

Project milestones	2011		2012				2013				2014			
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Procedural steps	1	2	5	9	◆		◆				◆		◆	
		3	6	★	10	★						★		★
		4	7											
			8											
NWE price coupling (CWE, NE, GB borders)						•								
Integration of SWE borders						★	▨	▨						
Integration of CEE borders						★	▨	▨	▨					
Integration of remaining Baltic borders													•	
Integration of CSE borders													•	
Integration of remaining FUI borders													★★	•
Single European Price Coupling (EPC)													★	
Integration of SEE	Integration of SEE not later than 2015 ⇒													

• MIBEL, Hungary, Slovakia, and Czech Republic are willing and committed to join EPC by end of 2012
 ★ SEM may provide for transitional arrangements which are defined in section 1.2 of FG CACM.

[Sursa informatiilor utilizate: ACER - Forumul Florenta 05-06.12.2011]

Comisia Europeană/ACER/ENTSO-E Plan de lucru pentru 3 ani (septembrie 2013)

Deliverable	Scoping Phase		ACER FG draft		ENTSO-E code drafting		ACER evaluation	ENTSOE NC revision (if applicable)	Comitology
	Start	End	Start	End	Start	End			
Products/legislation relevant for effective implementation of the IEM									
FG on capacity allocation and congestion management			Q1/11	Q2/11					
NC on capacity allocation and congestion management					Q3/11	Q3/12	Q4/12		Q4/13
NC on forward markets					Q4/12	Q3/13	Q4/13		Q1/14
Regional progress, setup and testing (incl. AESAG process and Regional Initiatives Work Program)									
EC comitology guideline on governance									Q4/13
Implementation measures					Q2/13	Q4/15			
FG on grid connection			Q2/11	Q2/11					
NC on generation connection (RfG)					Q3/11	Q2/12	Q3/12	Q1/13	Q4/13
NC on DSO and industrial load connection (DCC)					Q1/12	Q4/12	Q1/13		Q4/13
NC on HVDC connection					Q2/13	Q2/14	Q3/14		Q4/14
FG on system operation			Q2/11	Q4/11					
NC on operational security					Q1/12	Q1/13	Q2/13	Q3/13	Q1/14
NC on operational planning and scheduling					Q2/12	Q1/13	Q2/13	Q3/13	Q1/14
NC on load-frequency control and reserves					Q3/12	Q2/13	Q3/13		Q1/14
NC on operational training 1									
NC on requirements and operational procedures in emergency					Q1/14	Q1/15	Q2/15		Q3/15
FG on balancing	Q3/11	Q4/11	Q1/12	Q3/12					
NC on balancing					Q1/13	Q4/13	Q1/14		Q2/14
EC comitology guideline on transparency									Adopted (14/08/2013)
FG on Third Party Access									
NC on third party access									
NC on data exchange and settlement									
Possible Guidelines/FG on incentives to TSOs to increase cross-border									
Possible Guidelines on investment incentives to TSOs									
EC Comitology Guideline on tariffs									

[Sursa: website CE DG ENER]

Concluzii

- Piața internă europeană de energie electrică trebuie să fie operațională până la sfârșitul anului 2014
- Procesul de definire a modelului țintă, a mecanismelor aferente precum și a cadrului european necesar, incluzând reglementările europene aplicabile, este în desfășurare
- Cadrul legislativ european armonizat al reglementărilor europene, modelul țintă și mecanismele aferente – complexitate sporită
- Procesul de comitologie în curs/ urmand a fi lansat – rezultatele vor decide referitor la elementele finale ale modelelor, mecanismelor și cadrului legislativ
- Mecanismele rezultate ale Pieței interne europene de energie electrică trebuie să fie eficiente, funcționale, utile și coerente
- Proiectele / inițiativele intra și inter - regionale, operaționale / în dezvoltare și implementare / intenționate, trebuie să considere evoluția soluțiilor, modelelor, principiilor și mecanismelor aflate în pregătire, la final fiind necesar să fie pe deplin conforme cu modelele și regulile convenite la nivel pan-european și integrate în Piața internă

*earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future*

operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

Va multumim pentru atentie!

www.opcom.ro